

Beoordelingsrapport “La Bise”

Naam schip:	La Bise
Type schip:	Stalen s-spant one off
Ontwerper:	G.W.W.C. Baron van Höevell
Ontwerpjaar:	1947 ?
Bouwer:	?
Bouwjaar:	1958
Lengte over dek:	8.90 m1
Lengte c.w.l.:	7,40 m1 ?
Breedte:	2.70 m1
Diepgang:	1.25 m1 Zwaardkast dicht gelast.
Displacement:	5,5 ton
Ballast:	2000kg
Type romp:	S-spant
Bouwwijze romp:	Staal gelast
Bouwwijze dek:	Teak op staal
Bouwwijze opbouw:	Staal gelast
Tuigvorm:	7/8 torentuig met diamant verstaging
Rondhouten:	hout
Zeiloppervlak:	

Beschrijving

In eerste instantie waren er voor de beoordeling van de *La Bise* een aantal hele kleine foto's beschikbaar uit de verkoopfolder van de scheepsmakelaar. Daar deze foto's onvoldoende waren om het schip te beoordelen heeft de eigenaar op verzoek van de toelatingscommissie nog een twee grotere foto's beschikbaar gesteld. Deze foto's zijn voldoende om een goed beeld te krijgen van het aangemelde schip. Tevens blijkt hieruit dat er binnen de VKSJ waarschijnlijk al een zusterschip is onder de naam *Porzana Carolina* (voorheen *L'Autre Monde* zie blz 149 in het boek *Klassieke Scherpe Jachten in Nederland* en blz 44 in het boek *Klassieke Zeiljachten*, beide jubileumboeken van de VKSJ (VKSJ nr 990)). Alleen de opgegeven maten van de *La Bise* wijken af van die van de *Porzana Carolina* en van de maten op de originele tekening van de Baron. De maten van de *Porzana* komen wel overeen met de tekeningen van de Baron. Gezien het bovenstaande lijkt het zinvol om de *La Bise* een keer goed op te meten en de definitieve maten te bepalen.

De Baron had een voorkeur voor stalen zeiljachten, maar heeft ook veel ontwerpen van houten en polyester schepen op zijn naam staan. Gerrit Willem Wolter Carel Baron van Höevell werd in 1910 geboren op Sumatra. Nog voor de Eerste Wereldoorlog verhuisde het gezin naar Nederland waar hij na de lagere en de middelbare school ging studeren aan de Technische Hogeschool in Delft, eerst werktuigbouw maar later koos hij voor de richting scheepsbouw. Vervolgens stapte hij over naar de MTS (nu HTS) scheepsbouw in Haarlem. Daar deed hij in 1934 met goed gevolg eindexamen. Van 1935 tot 1955 werkte hij als meter bij het Watersportverbond. In zijn vrije tijd ontwierp hij vele jachten. Zoals *'t Zeepaardje* waarmee hij in 1936 de eerste prijs won van een door het Watersport verbond uitgeschreven prijsvraag.

In 1955 vestigde hij zich als zelfstandig jachtarchitect. Naast zijn werk als verbondsmeter en jachtarchitect heeft hij zich ook gemanifesteerd als organisator en bestuurder. In 1946 nam hij met een aantal enthousiaste zeezeilers het initiatief tot de oprichting van de Nederlandse Vereniging van Kustzeilers.

De Baron woonde lange tijd in een huis bij de ingang van de Sixhaven in Amsterdam, tegenover het Centraalstation. In verband met de aanleg van de IJtunnel moest hij verhuizen en ging in Monnickendam wonen. Daar er in Monnickendam in het begin van de 60stiger weinig watersportactiviteiten waren richtte hij aldaar de Watersport vereniging Monnickendam op. Baron van Höevell was in die jaren ook betrokken bij het eerste wetenschappelijk onderzoek naar jachtontwerpen op de TU Delft dat onderleiding stond van prof.ir. J. Gerritsma. Toen de Baron in 1985 een punt zette achter zijn werkzame loopbaan had hij bijna 300 ontwerpen op zijn naam staan. Een notitieboekje met in chronologische volgorde al zijn ontwerpen bevindt zich heden in het Nederlands Historisch Scheepvaart Museum.

La Bise is een stalen S spant ontworpen door G.W.W.C Baron van Höevell en in 1958 gebouwd volgens een originele bouwtekening die zich nu in het Scheepvaart Museum bevindt. Daar de afmetingen van het schip iets groter zijn dan die op de tekening van de Baron lijkt het waarschijnlijk dat de spanten tijdens de bouw iets verder uit elkaar zijn gezet. Gelet op het iets vlakkere verloop van de zeeg ten opzichte van de tekening zou dit zeer goed mogelijk kunnen zijn.

Het schip heeft de door van Höevell ontworpen karakteristieke holle beëindiging van het roer aan de bovenzijde, daarmee herkenbaar als een "echte 'Baron' en ook de vorm van het roerblad is conform het tijdsbeeld.

Volgens opgave van de eigenaar is het bouwjaar van het schip 1958 , alleen de werf is onbekend. Maar gezien het bouwjaar 1958 en de wijze van afwerking van de stootrand en het potdeksel zou het mogelijk kunnen zijn dat het casco gebouwd is op de werf van Warmendam te Penningsveer en daarna door de eigenaar is afgetimmerd. Op deze werf werden in de vijftiger jaren veel casco's van S-spanten gebouwd door een zekere heer van Es. Uit nader onderzoek en vergelijkingen met andere schepen, die daar zijn gebouwd, zou enige zekerheid kunnen geven.

De beoordeling

Wil het schip in aanmerking komen om in de "Classic" klasse geplaatst te worden dan zijn er een aantal esthetische normen waaraan het schip moet voldoen, te weten het onderwater-schip moet een conventioneel profiel laten zien, het minimum vrijboord mag niet meer bedragen dan 10 % van de lengte waterlijn. Boeg- en achterstevens die relatief korte overhangen hebben, waarbij de boeg een forse ronding van het profiel vertoont, moeten zich met elkaar verhouden. Passend bij de korte overhangen van de stevens moet de zeeg relatief fors zijn . De kajuitopbouw mag niet hoger zijn dan 50% van het minimum vrijboord en de lengte niet meer van 50% van de lengte over alles. De hoogte van het doghouse niet meer dan 100% van het minimum vrijboord.. *La Bise* voldoet aan al deze uitgangspunten. Verder kan opgemerkt worden dat haar 7/8e tuigage nog helemaal overeenkomstig het ontwerp van de Baron is en dat de mast en giek nog van hout zijn.

Conclusies

De *La Bise* is een mooi visitekaartje van de Baron en een goed representant van een conventioneel stalen toerschip uit de vijftiger jaren en heeft de daarvoor kenmerkende uitstraling. Gelet op de details die op de grotere foto's te zien zijn, voldoet ze zeker aan het minimum authenticiteitpercentage van 65 % om definitief toegelaten te worden tot de Classic-klasse van de VKSJ.

Wij stellen het bestuur van de VKSJ dan ook van harte voor de *La Bise* welkom te heten in de VKSJ gelederen.

Namens de toelatingscommissie,

Govert Munter, Dick ten Cate, Gert van Soest, Sander Bakker en Maarten Lampe.

Pijnacker, 25 mei 2010